

شهرداری بندرعباس

بسمه تعالی

عنوان مدرک: دستورالعمل تغسیل و تکفین متوفی

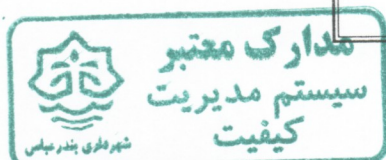
حوزه: سازمان آرامستان

کد مدرک: WC101

تهیه کننده	تایید کننده	تصویب کننده
علیرضا بهمن نژاد	اسماعیل موحدی نژاد	عباس امینی زاده
رئیس سازمان آرامستان	معاون خدمات شهری	شهردار بندرعباس
تاریخ و امضا	تاریخ و امضا	تاریخ و امضا

شماره بازنگری	تاریخ بازنگری	شرح تغییرات
00		

نام و امضاء نماینده مدیریت	محمد مهدی جهانبخش
----------------------------	-------------------

WC101	کد مدرک:	دستور العمل تغسیل و تکفین متوفی	 شهرداری بندر عباس
99/05/07-00	شماره و تاریخ بازنگری:		
2 از 5	شماره صفحه:		

1- هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این دستورالعمل ایجاد مکانیزمی مشخص جهت ارائه خدمات به بستگان متوفیان در جهت انجام شست و شو (غسل)، تیمم شرعی متوفی و کفن نمودن وی بر طبق اصول و موازین شرعی در سازمان آرامستانها می باشد. این دستورالعمل برای کلیه متوفیانی که به بهشت زهرا تحویل داده می شوند، کاربرد دارد.

2- مسئولیت ها و اختیارات:

2-1- معاونت خدمات شهری مسئول نظارت عالیه بر دستورالعمل می باشد.

2-2- رئیس سازمان آرامستان مسئول نظارت بر اجرای این دستورالعمل می باشد.

2-3- مسئولیت رعایت مفاد این دستورالعمل به عهده غسال یا غساله می باشد.

3- تعاریف

3-1- **تغسیل:** به انجام امور مذهبی و شرعی جهت شست و شوی متوفی قبل از خاکسپاری، تغسیل می گویند.

3-2- **تیمم:** در صورتی که متوفی دچار سوختگی 100٪ بوده و یا اعضای بدن وی به گونه ای متالشی شده باشد که امکان شست و شوی وی با آب وجود نداشته باشد، متوفی به جای غسل، تیمم داده می شود که موارد انجام آن در ذیل شرح داده می شود.

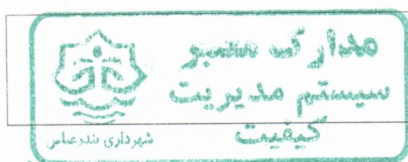
3-3- **تکفین:** به انجام مراحل کفن نمودن متوفی جهت خاکسپاری، تکفین می گویند.

3-4- **سدر:** به برگ های خشک شده و ساییده شده ی درخت " کُنار " سدر می گویند.

3-5- **کافور:** کافور صمغ درختی به نام laurel camphor می باشد. این ماده به صورت مومی شکل، سفید و یا شفاف و جامد است. ماده ای خوشبو که جهت ضدعفونی کردن اجساد به کار می رود.

3-6- **حنوط:** به انجام فرایند آغشته کردن 7 عضو سجده گاه بدن به کافور، پس از غسل و قبل از تکفین، حنوط می گویند.

تاریخ و امضاء:

WC101	کد مدرک:	دستور العمل تغسیل و تکفین متوفی	 شهرداری بندرعباس
99/05/07-00	شماره و تاریخ بازنگری:		
5 از 3	شماره صفحه:		

3-7- اتاق نمره: به اتاقک های ساخته شده از سنگ مرمر می گویند که مراحل تغسیل و تیمم متوفی در آنجا صورت می پذیرد.

4- مراجع

آیین نامه مقررات بهداشتی آرامستان ها تهیه شده از مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و دفتر هماهنگی خدمات شهری سازمان شهرداریها و دهیاریهای وزارت کشور

5- شرح فعالیتها (روند عملیات)

5-1- دریافت برگه جواز شست و شوی متوفی به همراه متوفی از مسئولین پذیرش

5-2- انتقال متوفی به اتاق نمره و برش زدن لباس های متوفی در صورتی که هنوز لباس به تن داشته باشد.

5-3- شست و شوی کل بدن و موهای متوفی به طور کامل با لیف + آب کر و صابون بدون عطر

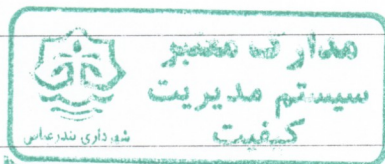
در این مرحله کلیه موانعی که بر روی بدن ، پوست و ناخن متوفی وجود داشته باشد که مانع از غسل گردد، باید برطرف شود.

5-4- در این مرحله غسل متوفی به شکل زیر انجام می گیرد:

در مرحله اول برای شست و شو از محلول سدر و آب کر استفاده می شود . برای ساخت محلول، به طور میانگین برای هر 1 الی 1.5 لیتر آب، از حدود یک قاشق غذا خوری سدر استفاده می شود. سپس از محلول بدست آمده به همراه آب کر ، جهت غسل دادن متوفی استفاده می گردد

شیوه غسل بر اساس موازین شرعی به صورتی است که اول سر و گردن، سپس سمت راست بدن و پس از آن سمت چپ بدن به طور کامل شسته خواهد شد. نیت غسل که توسط غسل قبل از شروع مراحل غسل انجام می شود جمله " غسل می دهم میت حاضره را به آب سدر، آب کافور، آب خالص مافی الضمه ، قره الی الله . " لازم به ذکر است نیت می تواند به طور جداگانه در هر مرحله گفته شده و یا اینکه به طور کلی در مرحله اول ذکر گردد.

تاریخ و امضاء:

WC101	کد مدرک:	دستورالعمل تغسیل و تکفین متوفی	 شهرداری بندر عباس
99/05/07-00	شماره و تاریخ بازنگری:		
5 از 4	شماره صفحه:		

5-5- در مرحله بعد دقیقاً مرحله غسل با آب سرد تکرار می گردد. فقط با این تفاوت که به جای سرد از

کافور با همان میزان استفاده می شود

5-6- در مرحله آخر از آب کر، به تنهایی جهت غسل نمودن متوفی استفاده می گردد.

• در صورتی که متوفی دچار سوختگی 100٪ بوده و یا اعضای بدن وی به گونه ای متلاشی شده باشد که امکان شست و شوی وی با آب وجود نداشته باشد، متوفی به جای غسل، تیمم داده می شود که موارد انجام آن در ذیل شرح داده می شود.

5-7- جهت انجام تیمم، غسل با ذکر نیت " بدل از غسل آب سرد، تیمم می کنم "، دو کف دست خود را در کنار هم به صورت مجاور یا ضربدری می چسباند. درانی زمان کلیه موانع موجود بر روی بدن متوفی و ستان غسل (حتی انگشتر) باید برطرف شود. سپس انتهای کف دست خود را که به خاک تیمم آغشته است، در قسمت رویش موی متوفی گذاشته و تا روی بینی متوفی می کشد. در این مرحله حتماً شقیقه های متوفی باید به خاک تیمم آغشته شود

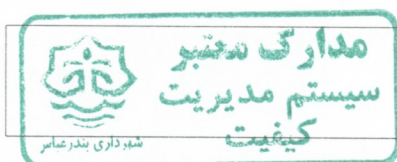
5-8- سپس با دست چپ، دست راست متوفی را گرفته و از کمی بالاتر از مچ تا سر انگشتان را با خاک تیمم می دهیم. در این نیز رعایت آن مورد که شست دست راست ها، مماس بر هم باشند، ضروری است. سپس این عمل را با دست راست بر روی دست چپ متوفی انجام می دهیم.

5-9- در عمل تیمم، روش فوق (5-7 و 5-8) باید 4 مرتبه با نیت های مختلف آب سرد، آب کافور، آب کر و احتیاطاً یا ما فی الضمه، به صورت جداگانه انجام می شود

5-10- پس از پایان مراحل غسل یا تیمم، نوبت به مرحله حنوط و آغشته کردن 7 عضو سجده گاه متوفی (پیشانی، کف دست ها، سر زنان و سر هر دو شست پا) با کافور می باشد

5-11- پس از آن جهت کفن نمودن متوفی عملیات آغاز می گردد. در این مرحله به ترتیب زیر عمل می

گردد:

تاریخ و امضاء:

WC101	کد مدرک:	دستورالعمل تغسیل و تکفین متوفی	 شهرداری بندرعباس
99/05/07-00	شماره و تاریخ بازنگری:		
5 از 5	شماره صفحه:		

بر روی برانکارد، نایلون و سپس پارچه ای ضخیم (ترجیحا نخی ساده) به صورت سراسری و یک تکه به نام (برد یمنی) پهن می گردد. سپس بر روی آن پارچه ای مستطیلی شکل که محل سر آن برش داشته باشد با نام پیراهن پهن شده و بر روی آن نیز پارچه ی مستطیلی ساده ای با نام لنگ قرار می گیرد. متوفی بر روی آن گذاشته می شود. روی دهان، عورت و زیر گردن متوفی پنبه گذاشته می شود. در صورتی که متوفی زن باشد از چند تکه پارچه جهت محکم نمودن سینه، ران و سر وی (به عنوان روسری) استفاده شده و سپس لنگ به دور وی پیچیده می شود.

• اگر متوفی مرد باشد، در مرحله فوق از ران بند و تکه ای به عنوان شال یا عمامه استفاده می شود. پس از آن پیراهن و سپس برد یمانی به دور وی بسته می شود. نایلون نیز پیچیده شده و ابتدا، انتها، دور زانوان، دور کمر و بازوهای وی به وسیله بانداژی بسته می شود. در این مرحله عملیات تکفین به پایان می رسد.

6- یادداشت ها و توضیحات

7- پیوست

ردیف	عنوان مدرک	کد مدرک
1	فرم شناسایی جنازه	FC101
2	فرم ثبت متوفیات	FC102
3	فرم گزارش روزانه کارکرد سالنها	FC103
4	فرم مجوز تغسیل	FC104
5	برگ آمار متوفیان	FC105

تاریخ و امضاء:

